

2019-12-10

BUMS

www.barnsutemiljo.com

Bemötande av Hägersten-Liljeholmens Stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande Dnr HL 2019/452 gällande medborgarförslag om utvidgning av Förskolan Rosteriets gård.

Tjänsteutlåtandet duger inte som beslutsunderlag

När man läser utlåtandet blir man osäker: Är Rosteriet verkligen en kommunal förskola? Ja, det är ju en kommunal förskola som förvaltningen har ansvar för. Men hela texten är genomsyrat av ett avståndstagande. Förvaltningen säger att de "gick med på att låta mark upplåtas till en förskolegård" eftersom förskolan saknade en sådan. Man säger att det är förskolan, inte förvaltningen, som hyr marken för gården. Man påstår felaktigt att förskolan är ett enskilt intresse som ska vägas mot det allmänna intresset. Förvaltningen staplar upp så många hinder för en förändring som de kan hitta på. Det enda förvaltningen kan tänka sig att göra är att täcka över dörrhandtagen så att de inte blir så heta när solen står på. Var finns förskolechefens röst i detta utlåtande?

Vi ska här kommentera några olika delar av förvaltningens utlåtande.

Förskolan i detaljplanen

Detaljplanen för Rosteriet 7, Dp 2010-14413-54 innehåller bestämmelse BS 1 "Endast förskola får anordnas i bottenvåningen". Däremot finns ingen förskolegård på plankartan. Planbeskrivningen säger: "Söder om fastigheten ligger Trekantsparken som kan användas av förskolan samt de boende."

Förvaltningen bär ansvar för att vid remissbehandlingen av planen inte begärt att planen redovisar en förskolegård.

Allmänna och enskilda intressen

Förvaltningen hävdar felaktigt att en förskolegård är ett enskilt intresse. Se följande formulering i Boverkets kommentarer till PBL:

"I plan- och bygglagen finns det uttalade krav på att det ska finnas tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid bostäder, skolor, förskolor, fritidshem och liknande. Behovet av lämpliga platser för lek uttrycks även som ett allmänt intresse."¹

Både parken och förskolans gård är alltså allmänna intressen. De behöver inte heller stå emot varandra. Praxis är att förskolornas gårdar kan användas av lekande barn och deras föräldrar efter förskolans stängning och på helgerna. Även de har stor glädje av att gården blir bra.

¹ <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/temadelar-detaljplan/barn-och-ungas-utemiljoer/utemiljoer-som-allmat-intresse/>

Kostnaderna för gångvägens omläggning

En gångväg kostar enligt Svevia ca 2 miljoner kr per kilometer, lika med 2 000 kr per meter. Sträckan vid Rosteriet är ca 50 m. Kostnaden blir ca 100 000 kr, inte "flera hundra tusen" som förvaltningen hävdar.

Markhyran

Förvaltningen säger att markhyran till Trafikkontoret efter en fördubbling av ytan blir ca 100 000 kr per år, en ökning med 50 000 kr. Dessa 50 000 kr är en intern kommunal omfördelning av pengar, alltså inget som drabbar skattebetalarna. (Förvaltningen hade för 2018 kostnader för lokal- och markhyror på ca 199 miljoner. Av detta går ca 130 miljoner till stadens bolag eller debiteras internt.²)

Vegetation

All nuvarande vegetation, träd och buskar, ska enligt vårt förslag vara kvar efter en omläggning av gångvägen.

Gårdens storlek i jämförelse med snittet i Hägersten Liljeholmen.

Genomsnittlig storlek på förskolegårdar i Liljeholmen är enligt förvaltningen ca 8 m² per barn, strax över de 6 m² som Rosteriet har. Det verkar som om man anser att 6 m² är tillräckligt eftersom andra har det lika dåligt eller sämre. Medeltalet 8 m² bör ju istället få alla varningsklockor att ringa: läget är uruselt.

Förskolans behov av en fungerande avgränsad gård

Förvaltningen anser att det är omöjligt att utvidga förskolan Rosteriets gård och "hänvisar istället till att verksamheten får använda Trekantsparken som den allmänna park den är." Parker är ett utflyktsmål för förskolor. Men förskoleverksamhet kan inte bedrivas i en allmän park. Föräldrarna beskriver i medborgarförslaget att "Barnen tillbringar alla dagar utom en förmiddag på gården. En dag i veckan går man ut. Men om någon i personalen är sjuk blir det ingen utflykt den veckan. Föräldrarna vittnar om att personalen gör allt de kan - men alla skulle må så mycket bättre av en bra gård." Barnen är alltså i praktiken låsta till den trånga, tråkiga och en del dagar mycket heta gården nästan hela veckan.

Andra förskolor som också vill ha utvidgad gård

Förvaltningen säger att om Rosteriet tillåts att öka sin förskolegård kommer detta leda till att "förvaltningen måste se över även andra förskolor och huruvida de också kan vidga sina gårdar". Detta är enligt oss en väldigt önskvärd effekt. Det finns åtskilliga förskolor i Hägersten – Liljeholmen som skulle få en bättre gård genom att man justerar läget på det omgivande staketet. Det är en metod för förbättring som praktiseras i andra kommuner. Det kan oftast göras med små kostnader och utan att några andra allmänna intressen blir lidande. Den yta som en utvidgning Rosteriets gård skulle ta i anspråk är idag inte användbar för vare sig lek eller vistelse. Liknande situationer finns vid många förskolor.

² <https://edokmeetings.stockholm.se/welcome-sv/namnder-styrelser/hagersten-liljeholmens-stadsdelsnamnd/mote-2019-02-21/protocol/bilaga-2-bokslutsrapportpdf?downloadMode=open>

”Dagens planeringsnormer”

Förvaltningen skriver att ”Boverkets 40 m² per barn är nationella riktlinjer, i Stockholm är det i princip en omöjlighet och det beror på dagens planeringsnormer – tät kvartersstad”.

Det finns inget sådant som ”dagens planeringsnormer”. Varje planförslag ska bedömas för sig med utgångspunkt från byggnadslagstiftningen och de lokala förhållandena. I sitt yttrande över planärendet Marievik har stadsdelsnämnden inte gjort detta. Trots att barnkonsekvensanalyserna visade på den ohållbara situationen för förskolorna och barnen.

Stadsdelsnämnderna har stadens ansvar för barnens miljö

Stadsdelsnämnderna har av staden tilldelats ett särskilt ansvar för att bevaka barnens intressen och rättigheter, både på individnivå och när det gäller förskolor. I stadens budget för 2017 och 2018 fick stadsdelsförvaltningarna i uppdrag att arbeta med lekvärdesfaktorer för förskolegårdar. Enskede-Årstas stadsdelsförvaltning har därför utarbetat ett mycket bra funktionsprogram för förskolans utemiljöer. Vi har inte sett resultatet av Hägerstens-Liljeholmens arbete med uppdraget.

Kommande planärenden

Det finns förhandsinformation om Jernhusens förslag för västra Marievik och ett markägarkonsortiums förslag till bebyggelse på Lövholmen. Den informationen visar att fastighetsägarnas förslag saknar tillräckliga ytor för förskolor, skolor och parker. Det är viktigt att nämnden i yttranden över kommande planförslag för dessa områden tar barnens situation på allvar. Det redan stora underskottet på parker och fungerande förskolegårdar och skolgårdar får inte förvärras.

Vårt förslag till nämnden

Vi förslår att nämnden beslutar om en utredning av utvidgningen för Rosteriets gård och att man gör en översikt över möjligheterna att med små medel vidga gården också på andra förskolor.

För BUMS

Tor Edsjö

Clarissa Kugelberg

Karin Schibbye

Elisabeth Edsjö